

De bevoegdheden van de vakbondsafvaardiging

Het komt meer dan eens voor: de vakbondsafvaardiging klaagt gebreken in de arbeidsorganisatie aan. Wie dat normaal vindt is allicht enkele basisregels van het sociaal overleg uit het oog verloren. Tijd om de bevoegdheden van de vakbondsafvaardiging op een rijtje te zetten.

Drie principes

1. De vakbondsafvaardiging is niet bevoegd voor materies die tot de bevoegdheid behoren van de ondernemingsraad of comité voor preventie en bescherming op het werk (subsidiariteitsprincipe).
2. Zij is uitsluitend bevoegd voor arbeidsverhoudingen en dus niet voor de arbeidsorganisatie zelf dat tot het gezag van de werkgever behoort.
3. Zij is bevoegd om tussen te komen in arbeidsverhoudingen tussen de werknemers van de werkgever zelf. Dus niet van uitzendkrachten.

Concreet

De vakbondsafvaardiging heeft het recht om individuele werknemers bij te staan. Zij kan interveniëren na klacht en op initiatief van de werknemer volgens de [geijkte procedure](#).

Zij kan collectieve overeenkomsten onderhandelen, met dien verstande dat alleen een regionale secretaris een cao kan ondertekenen. Krachtens het principe van de onderhandelingsvrijheid mag een syndicale delegatie een onderhandeling eisen binnen de grenzen van het arbeidsrecht en de sociale vrede. Dezelfde vrijheid zegt ook dat de werkgever (juridisch gezien) geen plicht heeft om tot een akkoord te komen.

Zij mag de toepassing in de onderneming van het arbeidsrecht in het algemeen controleren, op collectief niveau dus. Een specifieke opdracht is het akkoord dat de werkgever nodig heeft om overwerk te organiseren en uitzendarbeid in te schakelen in geval van buitengewone vermeerdering van werk.

Het overleg over de arbeidsorganisatie zelf behoort tot het operationeel overleg, dit is het rechtstreeks overleg tussen leidinggevende en zijn team.

De werkgever heeft de plicht de syndicale delegatie in te lichten over de veranderingen die de algemene arbeids- en loonvoorwaarden (kunnen) wijzigen. Een voorbeeld van die plicht is de informatie over de introductie van een nieuw loongebouw.

Tip

Dit spiekbriefje is gebaseerd op [cao nummer 5](#) gesloten in de Nationale Arbeidsraad, de moedertekst van de werking van de vakbondsafvaardiging. Lees ook de sectorale cao betreffende de syndicale afvaardiging waar misschien enkele nuances in staan.